

Lokalpolitisk plattform – Arbeiderpartiets prioriteringer i valget 2023

Lokalvalget 2023 er avgjørende for å sikre en rettferdig utvikling av Norge. Valget 2021 ga stor støtte til en ny kurs for Norge og en ny Arbeiderparti-ledet regjering. Arbeiderpartiet skal vinne kommune- og fylkestingsvalget i 2023 for å sikre gode løsninger for arbeid, velferd og klima lokalt og regionalt. Det er lokalt vi best ser resultatene av politikken, og det er lokalt vi kan finne løsningene på økende forskjeller.

For Arbeiderpartiet er det viktig at alle inkluderes i samfunnet, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne og etnisitet. Alle har noe å bidra med, og vi må sikre at alle får brukt sine ressurser i arbeidslivet.

Norge skal være et foregangsland når det gjelder urfolks rettigheter. Kommunene har en avgjørende rolle i å utvikle de samiske samfunnene.

Rettferdig fordeling er nøkkelen for et samfunn der alle kan lykkes. Arbeiderpartiet skal jobbe for rimelige og gode universelle velferdsordninger som omfatter alle. Vi vil styrke fellesskapet slik at vi sikrer vår felles velferd. Arbeiderparti-styrte kommuner skal jobbe for matsikkerhet og god beredskap ved å legge godt til rette for primærnæringene og god utnyttelse av naturgitte fortrinn. De store oppgavene løser vi best sammen.

I urolige tider med stor utrygghet trenger vi trygg styring og varme fellesskap. Krigen i Ukraina berører alle i Norge og i Europa. Arbeiderparti-styrte kommuner skal stille solidarisk opp for å hjelpe både flyktninger fra Ukraina og andre land.

ARBEIDERPARTIETS POLITIKK LOKALT SKAL BYGGE PÅ FEM HOVEDPILARER:

1. Skape arbeidsplasser og et seriøst arbeidsliv

Trygge jobber og ei lønn det går an å leve av er avgjørende for å oppleve trygghet i hverdagen. Arbeiderparti-styrte kommuner vil skape flere jobber, inkludere flere som har falt utenfor og prioritere å få unge inn i aktivitet, utdanning og arbeid, for eksempel gjennom NAV-ung prosjekter. Vi vil samarbeide om kompetanseheving i lokalt næringsliv som bransjeprogram for etter- og videreutdanning. Utdanning og livslang læring der folk bor er viktig for å sikre at folk over hele landet kan få tilbud om utdanning og kompetansepåfyll, og for at kommuner og næringsliv skal ha tilgang til kompetent arbeidskraft. Arbeiderparti-styrte kommuner skal være gode arbeidsgivere som involverer de ansatte i viktige prosesser og ivaretar ansattes rettigheter. Kommunene spiller en avgjørende rolle i å legge til rette for god næringsutvikling.

For Arbeiderpartiet er et aktivt trepartssamarbeid avgjørende for å styrke tjenestetilbudet. Arbeidsplassen skal være en god læringsarena. Våre kommuner og fylker skal gå foran og sørge for flere hele og faste stillinger. Arbeiderparti-styrte kommuner skal følge opp arbeidet med tillitsreformen.

Arbeiderparti-styrte fylker og kommuner skal lede an med lokalt tilpasset seriøsitetsmodeller med strenge krav, god kontroll og målsetning om ingen anbud til useriøse aktører.

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil prioritere tiltak som skaper og sikrer seriøse arbeidsplasser gjennom å:

- Satse på flere grønne arbeidsplasser og grønn omstilling.
- Følge opp regjeringens Norgesmodell for offentlige anbud med å lage lokalt tilpassede seriøsitetsmodeller med strenge krav og god kontroll som motvirker sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.
- Innføre læreplassgaranti, øke antallet læreplasser og sikre flere praksisplasser for studenter og tilby sommerjobber for ungdom.
- Skape en heltidskultur der hele faste stillinger er hovedregelen i alle ansettelser.
- Styrke arbeidsplassen som læringsarena med tilbud om etter- og videreutdanning og mulighet for å ta fagbrev på jobb.
- Styrke arbeidet for å gi flere mennesker med funksjonsnedsettelse mulighet til å få jobb, herunder også sommerjobber, lære-, og praksisplasser.

2. Klima og natur - rammen rundt all politikk

Klima- og naturkrisen er vår tids største utfordring. Menneskelig aktivitet varmer opp jordkloden og vårt forbruk fortrenger planter, dyr og mennesker sine leveområder. Dette øker faren for dramatiske endringer av både klima og natur.

For Arbeiderpartiet er natur og klima rammen rundt all politikk. Vi vil ha en rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber. Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker skal være miljøvennlige, kutte klimagassutslipp, prioritere effektiv energibruk og bygge på en klimavennlig måte. Vi må både bremse klimaendringene, ha gode planer for klimatilpassing og verne om verdifull natur, matjord og arts mangfold. Vi kan bygge smartere, planlegge bedre og ta klokere valg for å bevare den mest sårbare naturen.

Kommunesektoren har en vesentlig rolle i omstillingen til lavutslippssamfunnet, blant annet gjennom byvekstavtaler. Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil sette seg mål om å kutte utslipp i tråd med Paris-avtalen.

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil prioritere tiltak for klima og natur gjennom å:

- Innføre klimabudsjett og -regnskap med konkrete mål om utslippskutt i tråd med Paris-avtalen.
- Tilrettelegge for trygg og grønn mobilitet der veksten i transport tas med kollektiv, sykkel og gange. Arbeiderparti-styrte fylker vil gjøre det enkelt og rimelig for unge å benytte seg av kollektivtransport, for eksempel gjennom ungdomskort.
- Sikre at grøntområder er lett tilgjengelige i tettbygde områder, og verne om strandsonen og allemannsretten der den er under press.
- Vekte klima- og miljøhensyn med minimum 30 prosent i offentlig anskaffelser og høyere der det er relevant.
- Styrke arbeidet for sirkulær økonomi ved blant annet å prioritere reparasjon og oppgradering av bygg, halvere matsvinn, legge til rette for gjenbruk og utlåns- og låneordninger lokalt.

- Styrke energieffektiviseringsarbeidet i nye og eksisterende kommunale bygg.
- Tilrettelegge for at kommuner har fossilfrie eller nullutslippskjøretøy.

3. God helse og livskvalitet for alle

God helse og livskvalitet er viktig i alle livets faser. En felles offentlig helsetjeneste, drevet av fellesskapet og finansiert over skatteseddelen, er det beste forsvaret mot økte forskjeller. Derfor sier vi ja til å verne om våre felles helse- og omsorgstjenester, og nei til kommersialisering og oppsplitting av ansvar.

Mange opplever stress, press og ensomhet i hverdagen, og koronapandemien har gjort at flere opplever psykiske plager. Arbeiderpartiet vil forebygge sykdom, gi unge en god start på livet og eldre en trygg alderdom hjemme og på institusjon. Kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen er de helsetjenestene som de fleste møter i hverdagen. En fungerende allmennlegetjeneste og gode lokale helsetjenester er helt nødvendig for folks trygghet og velferdsstatens bærekraft.

Arbeiderpartiet vil ha et samfunn der vi forebygger, behandler og sikrer ettervern for folk som sliter. Flere må få hjelp tidligere, uten å vente lenge. Arbeiderparti-styrte kommuner vil bidra til at flere velger helsesektoren som arbeidsplass ved å prioritere arbeidet for heltidskultur, tilby flere praksisplasser og øke antall lærlinger.

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil prioritere tiltak som fremmer god helse og livskvalitet gjennom å:

- Få på plass konkrete folkehelseiltak i tråd med Hurdalsplattformen for å utjevne sosiale helseforskjeller, som skolemåltid og fysisk aktivitet i skolen.
- Styrke helsestasjonene og skolehelsetjenesten gjennom en konkret opptrappingsplan som utarbeides i samarbeid med regjeringen.
- Styrke tilbudet innen psykisk helse og rus med et særskilt fokus på å bygge opp lavterskeltilbud uten krav om henvisning, og tiltak for økt inkludering og sosial deltakelse for personer med rusproblemer.
- Styrke og videreutvikle fastlegetjenesten og legevaktene, slik at alle har tilgang på en fast lege uansett hvor de bor.
- Sørge for at eldre og andre tjenestemottakere kan bo lenger hjemme ved prioritere ernæring, trygge boliger, aktivitet og velferdsteknologi.
- Bidra til aldersvennlig samfunn og god psykisk helse for eldre gjennom flere kulturelle, sosiale og fysiske aktiviteter og møteplasser for eldre i samarbeid med frivilligheten.

4. En god oppvekst varer hele livet

Arbeiderpartiets mål er at alle barn skal vokse opp i trygghet, uansett hvem de er, hvor de kommer fra, og hvordan familien deres er satt sammen. Familie, venner, idrettslag og lokalt kulturliv og fritidstilbud skaper gode oppvekstsvilkår,

og er viktige fellesskap for barn og unge i alle aldre. En god oppvekst starter i familien. Barnehage og skole er barns viktigste fellesskapsarenaer. Kvalifiserte ansatte er den viktigste faktoren for elevenes læring, lek og trivsel. Det er viktig å rekruttere og beholde dyktige ansatte i skoler og barnehager. Barnehager, lekeplasser og skoler må være universelt utformet for at alle skal kunne delta.

Et tett og tverrfaglig samarbeid mellom kommunens tjenester rettet mot barn og unge, og gode overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole, gir det beste grunnlaget for å mestre livet. Barn må allerede fra barneskolen få mer balanse mellom praktisk og teoretisk læring hvor de gis innblikk i ulike yrkesmuligheter

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil prioritere tiltak som fremmer barn og unges oppvekstsvilkår gjennom å:

- Prioritere tidlig innsats fra barnehage og gjennom skolen for å gi alle barn et godt utgangspunkt for trivsel og læring.
- Styrke laget rundt elevene for å redusere mobbing, og bygge et godt sosialt læringsmiljø slik at flere mestrer og fullfører skoleløpet.
- Innføre en mer helhetlig skolehverdag med fokus på fellesskap og mestring der vi tilbyr idrett og kulturaktiviteter i SFO, leksehjelp og hvor det gradvis innføres gratis SFO for alle førsteklassinger.
- Følge opp barnevernsreformen med et trygt og rettssikkert barnevern som sikrer god forebygging og hjelp til barn og familier.
- Samarbeide med frivillige miljøer og organisasjoner om å gi tilbud til unge som ikke har funnet sin plass i det organiserte idretts- og kulturtilbudet.

5. Levende byer og bygder

Folk i hele Norge skal ha like muligheter til å leve gode liv og få gode tjenester. Arbeiderpartiet vil jobbe for et samfunn bygget på tillit, trygghet og tilhørighet. Det er store forskjeller i levekår, både innad i byer og kommuner, men også mellom landsdeler. Arbeiderpartiet vil jobbe for at forskjellene i Norge reduseres. Arbeid og lik gang til velferd er de viktigste virkemidlene for å redusere forskjellene. Fattigdom kan føre til at barn blir ekskludert fra viktige sosiale arenaer. Vi vil derfor tilrettelegge for frivillig sektor, styrke kulturskolen og skape flere fritidstilbud og møteplasser.

Som følge av krigen i Ukraina vil mange kommuner ta imot og bosette flyktninger. Dette vil påvirke det norske samfunnet på en lang rekke områder. Det viktigste vi kan gjøre for mennesker som flykter fra krig er å gi dem trygghet. Arbeiderparti-styrte kommuner skal gi folk trygghet både ved å gi dem et trygt sted å bo, men også ved å gi dem mulighet til å komme i gang med livene sine så raskt som mulig og bli en del av et lokalsamfunn.

Det er det sterke fellesskapet som best kan forebygge og beskytte oss mot kriser. De viktigste beredskapsressursene finnes lokalt. Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil jobbe for å styrke beredskapen slik at lokalsamfunn er godt forberedt til å håndtere kriser.

Arbeiderparti-styrte kommuner vil ta i bruk nye løsninger for innbyggermedvirkning som Innbyggerlab og Bolystteam. Kommunen utvikles best ved å involvere innbyggere og ansatte.

Boligmarkedet er en forskjellsmaskin og gir store utfordringer i ulike deler av landet. Arbeiderpartiet vil sikre en sosial boligpolitikk med boliger og nærmiljøer med god kvalitet. Vi skal jobbe mer aktivt med den sosiale boligpolitikken og sammen med Husbanken bidra til at flere unge og vanskeligstilte kommer inn på boligmarkedet, og gi flere mulighet til å eie egen bolig. I bygdene må det legges bedre til rette for økt boligbygging.

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker vil prioritere tiltak som fremmer levende byer og bygder gjennom å:

- Jobbe målrettet for å redusere forskjeller og at færre lever i fattigdom.
- Styrke idretten og det lokale kulturlivet, og bedre tilgangen til fritidsaktiviteter for alle gjennom blant annet et tett samarbeid med frivillig sektor, satse på kulturskoler, bibliotek, lokale utlånsordninger, og meråpne kommunale bygg.
- Legge til rette for at flyktninger blir tatt godt imot, får tilbud om arbeid, utdanning og godt velferdstilbud, slik at de har mulighet til å bli inkludert i sitt nærmiljø.
- Legge til rette for nok boliger, benytte kommunens muligheter til å sikre flere tilgang til boligmarkedet, gjennomføre flere prosjekter med sosial boligpolitikk for å få flere inn på boligmarkedet som i dag står utenfor, og bygge flere boliger med livsløpsstandard.